

MEDIJPRATĪBAS RESURSU APKOPOJUMS 2018

(atjaunots 28.martā)

Iedvesmai un izmantošanai mācību procesā

Kultūras ministrija

DROSS
INTERNETS.LV

*Apkopotos materiālus veidojuši dažādi medijpratības
veicināšanas partneri Latvijā atšķirīga finansējuma ietvaros*

PĒTĪJUMI

PĒTĪJUMI

- [Pētījums par Latvijas iedzīvotāju medijpratību](#), Kultūras ministrija, 2017
- [Pētījums par bērnu un pusaudžu \(9-16\) medijpratību Latvijā](#), Kultūras ministrija, 2017
- [Starptautisko notikumu atainojums Latvijas interneta medijos](#), Austrumeiropas politikas pētījumu centrs, 2017
- [Aptauja «Skolēna digitālais IQ»](#), Samsung skola nākotnei sadarbībā ar Mindshare, 2017
- [Pārskats par tautas attīstību Latvijā 2015/2016 “Dzīves meistarība un informācijpratība”](#), iekļauta nodaļa par medijpratību un informācijpratību, Latvijas Universitātes Sociālo un politisko pētījumu institūts, 2017
- [Sintēzes ziņojums “Krievijas ietekme Latvijas informatīvajā telpā”](#), Latvijas Republikas Saeima, 2018

DARBS AR SABIEDRĪBU:

**kampanas, debates, lekcijas, raidījumi,
pētnieciskā žurnālistika u.c.**

DARBS AR SABIEDRĪBU

➤ Sabiedrības informēšanas kampaņa - plakāts «Kā Tu lieto medijus?»

➤ Lekcija “Medijpratība: kāda ir situācija Latvijā un kā šo prasmi varam veicināt»

2006.gadā vēl nebija

WhatsApp

Un citu mūsdienās ierastu komunikācijas ierīču un aplikāciju...

Klīnta Ločmele
KM Mediju politikas nodaļas eksperte

0:09:09 / 1:29:37

Kultūras ministrija

Kā Tu lieto MEDIJUS?

Vai Tu skaties televīziju, klausies radio, lasi avīzes un žurnālus? Jā Nē

Vai Tu esi meklējis(-usi) informāciju internetā? Jā Nē

Vai Tu lieto vismaz vienu sociālo tīklu mediju internetā? Jā Nē

Vai Tu esi kādreiz noticējis(-usi) baumām? Jā Nē

VĀRDNĪCA

Medijpratība - cilvēka prasme lietot medijus, meklēt un analizēt informāciju, kritiski izvērtēt mediju saturu un pieņemt lēmumus par mediju saturu uzturēšanu.

Viltus ziņas - ziņojumi, īpašības nepastāv vai ir daļēji sagrozīti informācija, vārdzīmji, kas satur nepatiesu informāciju, lai pasniegtu kādu politisku mērķi, izraisītu interesējamajiem, izraisītu vardarbību, iebaidus, izpratni vai šķēršļus popularitāti. Viltus ziņas var būt fotoattēli, skaņas, zīmējumi vai citi mediju saturu veidi, kas izveidoti, lai izraisītu bailes, aizvainojumu, pārdarītu, lai manipulētu par savu sakaraino tēmu. Tādā veidā viltus ziņas ir populāras, lai šīm ziņām izplatīties daudz ātrāk un plašāk.

Ja vismaz uz vienu jautājumu atbildēji ar „jā”, pievērs uzmanību:

Vai visa informācija, ko dzirdam, redzam vai lasām, ir patiesa? Ievērojiet, ka informācija ir precīza, kas var būt izmantojama gan citā par cilvēku makiem (par ko mēs esam naidīgi), gan par cilvēku priekš, vērtības ietekmēt mūsu domas, uzskatus, vērtības un rīcību.

KVALITĀTĪVĀM MEDIJAM IR:

- redaktori ir atbildīgi;
- ētiskas tēmas;
- augsti profesionāli žurnālisti stāstīti.

Taču mūsdienās tiek veidotas interneta vietnes, kas izskatās kā mediji, tomēr tādas nav. Vai ziņāji, ka dažādi šādos medijos līdzīgos interneta portālos publicēta informācija tiek izdomāta vai veidota, pamatojoties uz baumām? Ir atbilde: jā, šīs ziņas ir veidotas, lai izraisītu bailes un šķēršļus popularitāti.

LAI NEIEKRISTU INFORMĀCIJAS LAMATĀS, PIEVĒRS UZMANĪBU:

- Medijam – vai tas šķiet uzticama? Vai tam ir mākslīga radzība, nekvalitatīva saturs?
- Argumentācija – vai tiek izmantoti raksturīgi argumenti vai arī tikai emocijas, savas bailes?
- Neatbilstams saturs – vai šis ir nālis? Vai ir iespējams apgūt šādu ziņojumu vienā dienā no notikumiem par 30 kg mediju lauki?
- Vai ziņāji, kas tiek uzskatīts kā profesionāla rakstība no negadījuma vietas, pastāvīgai fragmentāri no mākslīgas filmas vai cita mākara?
- Vai ziņāji, kuros redzams pierādījumi par kādu sabiedrības grupu – sievietēm, vīriešiem, noziedzniekiem utt. izdarītiem?

Mums katram ir savs mediju lietošanas un informācijas izvērtēšanas paradums.

KĀDI IR TAVI?

ANDRIS (37): „Esmu jau aizgājis, ārpus dzīvības vārtiem pārietu ar visu pasauli un visu pasauli ar visu pasauli...”

ELĪNA (16): „Aiziet var daudz kas priekšā, nepareizi. Savas dzīves gaitā var būt, kāds dzīvības vārtis, un viss ir uzticama...”

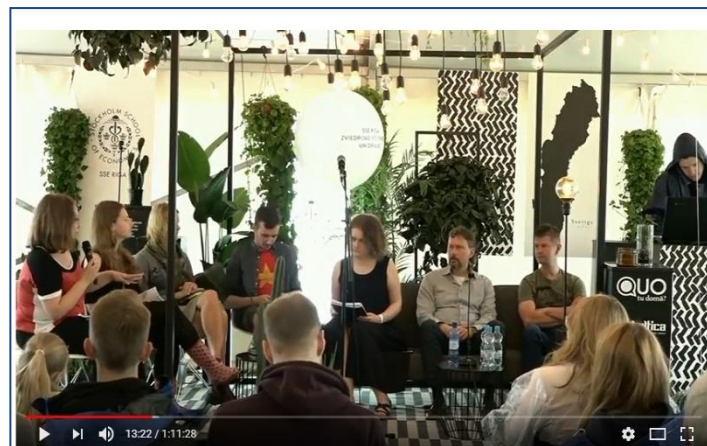
ANNA (32): „Esmu izdevīgā un, lai gan man nav daudz naudas, vēl es palikšu neatkarīga un neatkarīga. Tāpēc nepasūtīšu nevienu no saviem bērniem uz ārzemē, lai viņi nepasūtītu uz ārzemē, lai viņi nepasūtītu uz ārzemē...”

DĀVIS (25): „Citi, ja ar man parādās internetā, lai šīs komentārus, un šīs komentārus, un šīs komentārus, un šīs komentārus, un šīs komentārus...”

DARBS AR SABIEDRĪBU

- Vai finansiāli jāsoda mediji, kas izplata viltus ziņas?

[“Quo tu domā?” debates](#), LAMPA 2017

Vai finansiāli jāsoda mediji, kas izplata viltus ziņas? Debates @LAMPA

Kāpēc? Vai medijam ir jābūt objektīvam un neitrālam? Vai vārda brīvība ļauj publicēt visu, kas ienāk prātā? Un galu galā – kā atšķirt patiesu informāciju no puspatiesības vai viedokļa? Debates, gluži kā jebkura saruna, paredz problēmas kritisku analīzi, savukārt tā ļauj labāk izprast valdības un ekspertu lēmumus par svarīgām tēmām.

- Vai cilvēkiem būtu jāļauj anonīmi komentēt internetā?

[“Quo tu domā?” debates](#), 2017

internetā. Vai vārda brīvība ļauj publicēt visu, kas ienāk prātā? Vai interneta medijiem nebūtu jābūt atbildīgiem par to, kas tiek publicēts viņu portālos? Vai to ir jāierobežo vai tomēr nē? Debašu mērķis ir veicināt diskusiju par mediju kvalitāti un spēju vērtēt informāciju kritiski.

DARBS AR SABIEDRĪBU

- Latvijas Debašu asociācijas “Quo tu domā?” iztulkots materiāls par loģikas kļūdām <https://yourlogicalfallacyis.com/lv>

Loģikas kļūdas vistiešāk saprotamas kā nepilnīga argumentācija. Tās ir kā viltīgi runas triki, ko nereti izmanto politiķi un mediji, lai apmuļķotu cilvēkus. Netiec apmuļķots! Šī mājaslapa ir veidota, lai palīdzētu tev ikdienā atpazīt šaubīgu argumentāciju. Spied uz ikonām, lai uzzinātu biežākās loģikas kļūdas. Ja ikdienā redzi kādu pieļaujam loģikas kļūdu, palidzi, daloties ar šo mājaslapu!

PĒTNIECISKĀ ŽURNĀLISTIKA

- Viltus ziņu atmaskošana
[«Melu teorija TV3»](#)

- [‘NATO – cūkas’ jeb stāsts par kādu fotogrāfiju](#)

- Re:Baltica pētījums
[Kā nopelnīt naudu ar viltus ziņām](#)

Kā nopelnīt naudu ar viltus ziņām →

Inga Sprinģe, Sanita Jemberga, Re:Baltica
07.12.2016.

Aiz pseidoziņu portāliem Latvijas internetā pagaidām vid nevis partijas vai Kremļa, bet klikšķu paaudzes biznesmeņi.

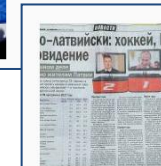
PĒTNIECISKĀ ŽURNĀLISTIKA

- «Latvijas Avīze» rakstu sērija «Atmaskots»

Krievijas portāli: latviešu nacionālais varonis Lāčplēsis patiesībā ir krievu kņazs (53)

Viltus ziņa: latviešu nacionālais varonis Lāčplēsis patiesībā ir krievu kņazs

Viltus ziņa: Latvijas iedzīvotājiem visvairāk interesējusi Krievijas prezidenta Jaungada uzruna (40)

Viltus ziņa: Latvijas iedzīvotājiem visvairāk interesējusi Krievijas prezidenta Jaungada uzruna

Viltus ziņa: Baltijas bērņus gatavo karam ar Putinu (13)

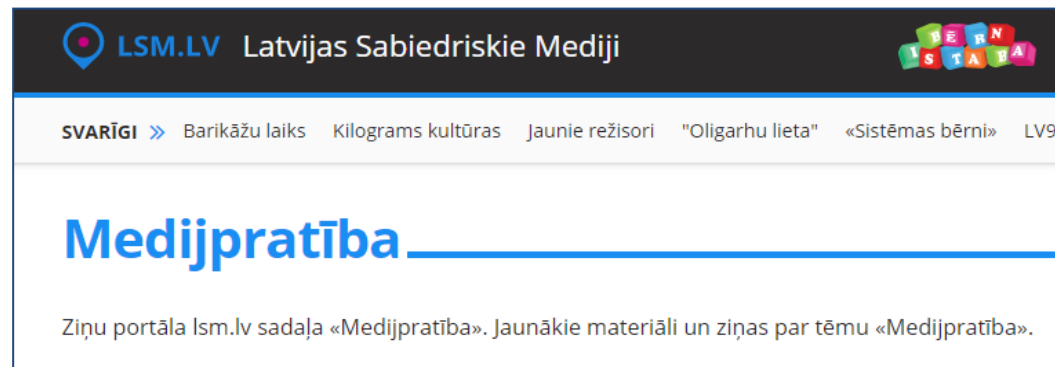
Viltus ziņa: Baltijas bērņus gatavo karam ar Putinu

Vieta jūsu reklāmai! Latvijas uzņēmumi uztur viltus ziņu ražotājus? (13)

Drošības policija uzziņas nesniedz – informācija jāvērtē pašiem

- Latvijas Sabiedriskie Mediji «Medijpratība»

PĒTNIECISKĀ ŽURNĀLISTIKA

- Jānis Buholcs, [publikācijas LSM.lv](http://publikācijas.LSM.lv)

AirBaltic dāvā 2 bezmaksas Biļetes VISIEM par godu 25 gadu jubilejai

Sagatiet savas biļetes šeit - (2 Biļetes) katram lietotājam

Jānis Buholcs: Kā pārbaudīt bezmaksas biļešu un citu labumu solītājus

Ekranuzņēmums

- Jāņa Poļa blogs www.ardomu.lv

Ar domu...

Dec 05 2016

Interneta propaganda Latvijā. 1. daļa - "Kas slēpjas aiz Nozagts.com?"

Desmit tūkstoši. Tik daudz interesentu iepazīnās ar manu pirmo publikāciju par dažādu interneta propagandas resursu aktivizēšanos Latvijā. 10000 ir

Nov 10 2017

Kāpēc Latvijas uzņēmumi atbalsta viltus ziņas un propagandas portālus?

PĒTNIECISKĀ ŽURNĀLISTIKA

- Rubrika «Mediju anatomija» (līdz 2018.gada janvārim ar nosaukumu «Žurnālistikas oranžā kaste») Latvijas Radio raidījumā [«Krustpunktā»](#)

Krustpunktā

„Žurnālistikas oranžā kaste” - kas slēpjas mediju piedāvātajā informācijā?

Aidis Tomsons | 26. janvāris 2015, 13:06

Krustpunktā

”Oranžā kaste”: kāpēc kvalitatīvi mediji izmanto dzeltenus materiālus

Ieva Valeine, Māra Jansone | 28. novembris 2017, 13:06

Krustpunktā rubrika "Oranžā kaste", kad runājam par žurnālistikas izaicinājumiem. Šoreiz runājam par mediju darba aizkulisēm un šoreiz pievēršamies dzelteno ziņu problemātikai – kādēļ ar šādu ziņu tiražēšanu nodarbojas arī visnotaļ cienjami masu mediji. Studijā: portāla "Delfi" sadajas "Izklaide" redaktore **Kristīne Melne**, Vidzemes augstskolas docents **Jānis Buholcs** un portāla Nra.lv redaktore **Ilze Zālīte**. Raidījumu kopā ar žurnālisti Māru Jansoni vada Rīgas Stradiņa universitātes asociētā profesore **Anda Rožukalne**.

Saistītie raksti

Latvijas mediji

LSM.LV / Ekonomika
Žurnāli piedzīvo renesansi un meklē veidus, kā sadzīvot ar jaunajām tehnoloģijām
5. janvāris, 8:52

LSM.LV / Ārpus ētera
Anda Rožukalne: Kāds mediju jomā un žurnālistikā būs 2018.gads?

Uzsākam jaunu rubriku raidījumā *Krustpunktā*. Turpmāk katra mēneša pēdējā pirmdienā vienu stundu veltīsim tam, kas notiek žurnālistikā un dažādos plašsaziņas līdzekļos. Mēs daudz runājam par politiku un ekonomiku, valdību un Saeimas darbu. Diemžēl jāatzīst, ka arī žurnālistikas jomā ne vienmēr viss ir tā, kā tam vajadzētu būt. Mēs zinām, ka sarežģītākās atbildes uz jautājumiem tiek meklētas lidmašīnu melnajās kastēs. Patiesībā tās ir oranžā krāsā... Raidījums „Žurnālistikas oranžā kaste” būs par visu, kas slēpjas tik zināmajā – mediju piedāvātajā informācijā.

Saistītie raksti

Mediji krievu valodā

LSM.LV / Ziņu analīze
ASV finansēts TV kanāls krievu valodā – Rietumu atbilde Krievijas propagandai?
29. novembris, 14:45

Iepriekšējie raidījumi

Krustpunktā

Žurnālistikas Oranžā kaste: Žurnālistu un ārstu attiecības, izzinot faktus

Aidis Tomsons, Ainars Mielavs, Evija Unāma | 28. novembris 2016, 13:06

Foto: grani.lv

Kritiski raidījumi un raksti par medicīnas darbiniekiem vai slimnīcu darbu medijos ir nerasta lieta. Arī medicīnai ir savas ēnas puķu reizēm klausītāji nojauš, ka situācija tāka, jo ārsti ir spiesti pacientu klusēt. Tādēļ attiecības starp em un medijiem mēdz būt diezgan s. Kas žurnālistiem jāņem vērā, lai konfliktu stāsti nekļūtu par dzelteniem, sensacionāliem un vienpusējiem? Diskutējam

Saistītie raksti

Partijas

LSM.LV / Latvijā
Latvijā partijās daudzkārt mazāk biedru nekā Lietuvā un Igaunijā. Kāpēc tā?
2. janvāris, 13:08

LSM.LV / Latvijā

Krustpunktā

Oranžā kaste: Par priekšvēlēšanu atspoguļošanu medijos

PĒTNIECISKĀ ŽURNĀLISTIKA

- Raidījuma "[Aizliegtais paņēmiens](#)" Latvijas Televīzijā izlaidums par viltus ziņām un manipulācijām ar informāciju.

Cik Latvijā maksā iegādāties viltus ziņu portālu ar sekotājiem Facebook? Cik Latvijas slavenības grib par vienu foto Instagram ar sevi un kādu produktu? Un manipulācijas paraugstunda - kāpēc par gada dzīvnieku izvēlētais parastās vāveres ir bīstamas sabiedrībai? Aizliegtais paņēmiens brīdina. Esi vēris, ko lasi sociālajos tīklos

Ieteikumi medijpratības stiprināšanai

➤ Kultūras ministrijas lapa Facebook
www.facebook.com/Kulturas.ministrija/

➤ Latvijas Drošāka interneta centra lapa Facebook
www.facebook.com/drossinternets/

Uzlabo savu MEDIJPRATĪBU!

Lasot vienmēr pievērš uzmanību:

- MEDIJAM** - vai tas šķiet uzticama?
- INFORMĀCIJAS DATUMAM** - vai būt ziņa ir veca, to kādās cenās aktualizēt un interpretēt savos noliktos?
- AUTORAM** - vai ir norādīts?
- NORĀDĪTI** "REKLĀMPROJEKTS" / "SADARBĪBA AR..." - kaut kur piezīmētais raksta vai sieta mala mazām burtnēm?
- AUTORA VIEDOKLIM** - vai tas pausts tīru materiālā? Ja jā, materiāls ir komentārs. Ziņas kā žurnālistikas žanrs pieprasa maksimālu autora neitralitāti.
- INFORMĀCIJAS AVOTIEM** - vai un kādi tie ir (atsauce uz pētījumiem, citu aģentūru, intervējotajiem cilvēkiem utt)? Tiesa, tie ne vienmēr liecina par informācijas ticamību...
- VIEDOKĻU BALANSA NODROŠINĀJUMAM** - vai nodrošināts līdzsvarīga viedokļu pāru viedokļi?
- FAKTIEM** - vai tie izmantoti? Vai arī materiāls dominē tikai emocionāli argumenti?
- PERSONU / PREKŠMETU / NOTIKUMU APZĪMĒJUMIEM** - vai tie regulāri un tendenciozi lietoti?
- VIDEO ILLUSTRĀCIJĀM** - vai un kādās tās ir? Dažkārt autentiski attēli, video vai citādi tiek attiecināti uz netaisnīgiem notikumiem / personām
- ZINĀS RADĪŠANAS IEMESLS** - kādās varētu būt?
- ĪPAŠI PANĒMEŅI** - vai tie lietoti? Tavas uzmanības pievēršana?
- VĪRSRAKSTS / SIETA PIETEKUMS** - vai tas izceļ ziņas galveno būtību?

IZDOMĀTS vai PATIESSS?

PĀRBAUDI, PIRMS SPIED „LIKE” un „SHARE”!

Cilvēki arvien biežāk sociālajos tīklos bez vilcināšanās un neizvērtējot informācijas patiesumu atzīmē „LIKE” (patīk), un „SHARE” (dalies, koplieto) pie publicētajām ziņām Facebook un citos sociālajos tīklos. Tomēr daudzas no šīm ziņām satur nepatiesu un maldīgu informāciju. Nepatiesas un maldīgas ziņas var radīt reālas sekas. Tev „iebaro” un liek noticēt izdomātai vai sagrozītai informācijai, atsevišķos gadījumos publikācija ietver informāciju ir nepilnīga, tiek nokļūsti būtiski fakti un apstākļi. Mērķi šādu vilnus tīvu izpītasianai var būt vairāki:

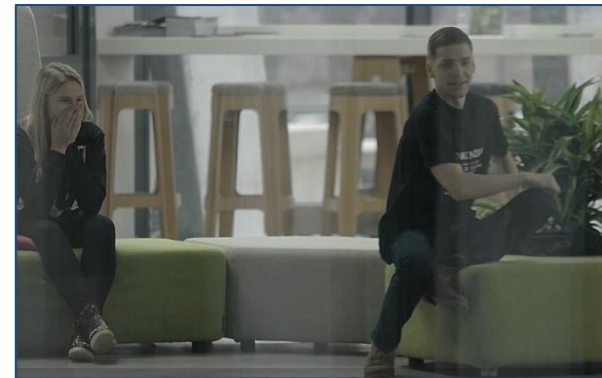
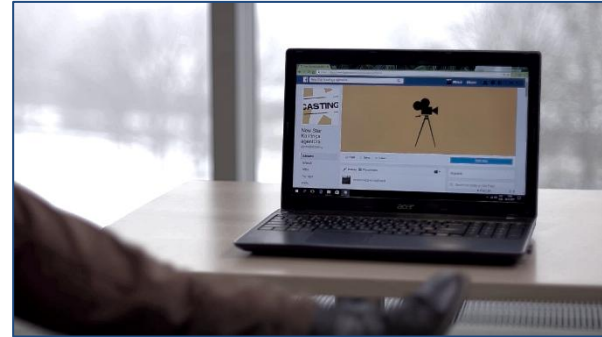
- X** lai kalētu kādai konkrētai personai,
- X** lai radītu cilvēku apjukumu un šaubas,
- X** lai uzspiestu citu cilvēku viedokli,
- X** lai liktu noticēt tam, kas patiešā nav noticis,
- X** lai noskapotu sabiedrību uz naidu un agresiju,
- X** lai manipulētu ar sabiedrību politisku, reliģisku vai citu mērķu sasniegšanai,
- X** lai savāktu pēc iespējas lielāku sekotāju skaitu (jo sabiedrība dēvējam “Niedzīsiem” virskriem pievērš lielāku uzmanību), un pēc tam pārdotu reklāmas laukumus un nopelnu tīnau uz šoju rēķina.

DOMĀ LĪDZI, pirms „dalties” un izplati ziņas tālāk, kuras redzēs tavi draugi un paziņas, vispirms kārtīgi izlasi pats, pārbaudi un kritiski izvērtē tajās iekļauto informāciju!

SOCIĀLIE EKSPERIMENTI

Sociālo eksperimentu video

- Viltus kastinga aģentūra [VIDEO](#)
- Cik daudz par bērnu var uzzināt internetā? [VIDEO](#)
- Vai palīdzēsi uzticama izskata kungam? [VIDEO](#)

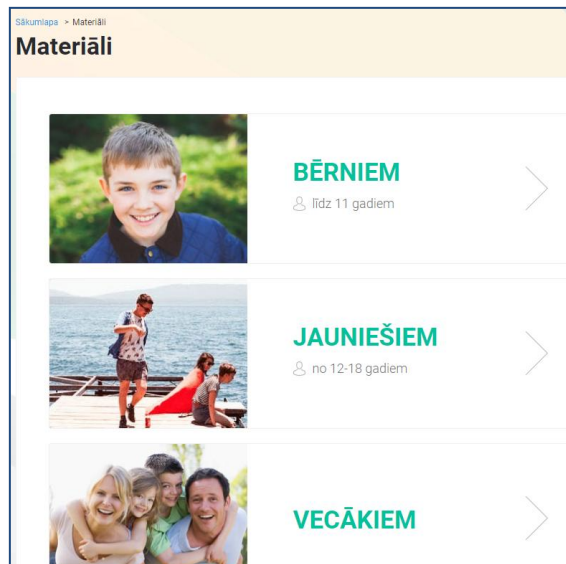

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

➤ Drossinternets.lv mājas lapā

- Stundu plāni
- Uzdevumi, testi
- Video

	SPĒLE "IEPAZĪSTI SAVUS KLASĒSBIEDRUS - INTERNETA LIETOTĀJUS"
	GALVENIE RISKI, LIETOJOT SOCIĀLOS TĪKĻUS
	PLAKĀTS 10 PADOMI TAVAI DROŠĪBAI INTERNETĀ
	ATRODI VĀRDUS, SKAIDRO TO NOZĪMI 1.-4. KLASEI
	STUNDU PLĀNS "PERSONĪGAS INFORMĀCIJAS IZPAUŠANA" 3.-4. KLASEI

	KĀDU IETEKMI SOCIĀLIE TĪKĻI ATSTĀJ UZ TAVU BĒRNU?	Bērniem Stundu plāni Uzdevumi Testi Digitālās grāmatas Informatīvie materiāli Filmiņas Jauniešiem Stundu plāni Uzdevumi Testi Informatīvie materiāli Digitālās grāmatas
	SOCIĀLO TĪKĻU DROŠĪBAS CEĻVEDIS	
	Nodarbība "Vai Ziemassvētku vecītis eksistē?"	

Nodarbība "Vai Ziemassvētku vecītis eksistē?"

Drossinternets.lv piedāvā atraktīvu nodarbību 5-7.klašu skolēniem kritiskās domāšanas un medijpratības stiprināšanai "Vai Ziemassvētku vecītis eksistē?". Negaidi atbildi no kāda cita - domā un izlem pats!

[Lasīt tālāk](#)

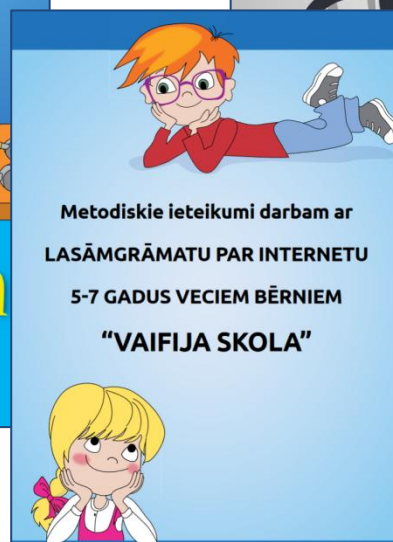
Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

➤ Drossinternets.lv Digitālās grāmatas

Planēta 7

Vaifija skola

Pasaule tīmeklī

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

➤ <http://www.helloruby.com/lv>

Darba lapas ar praktiskiem uzdevumiem bērniem

SVEIKA,
RŪBIJ

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

➤ Pilnadoma.lv (enciklopēdijas sadaļa)

- Uzdevumi
- Prezentācijas
- Video

Meklētājprogrammas nav neitrālas

Meklētājprogramma ir programma, kas palīdz mums atrast tiešsaistē nepieciešamo informāciju. Lietotājiem parasti šie pakalpojumi ir bezmaksas, taču tos vada uzņēmumi, kuri vēlas nopelnīt. Uzņēmumu ienākumi veidojas no reklāmām, kas redzamas apmeklētājiem.

Pērc, pērc, pērc! Kā darbojas reklāma.

Ar reklāmu sastopamies jebkur: televīzijā un radio, tiešsaistē, datorspēlēs, avīzēs un filmās. Reklāma var būt tieša vai arī slēpta, piemēram, produktu izvietošana televīzijas raidījumos. Mediju lietotājam ir svarīgi zināt, kā darbojas reklāma.

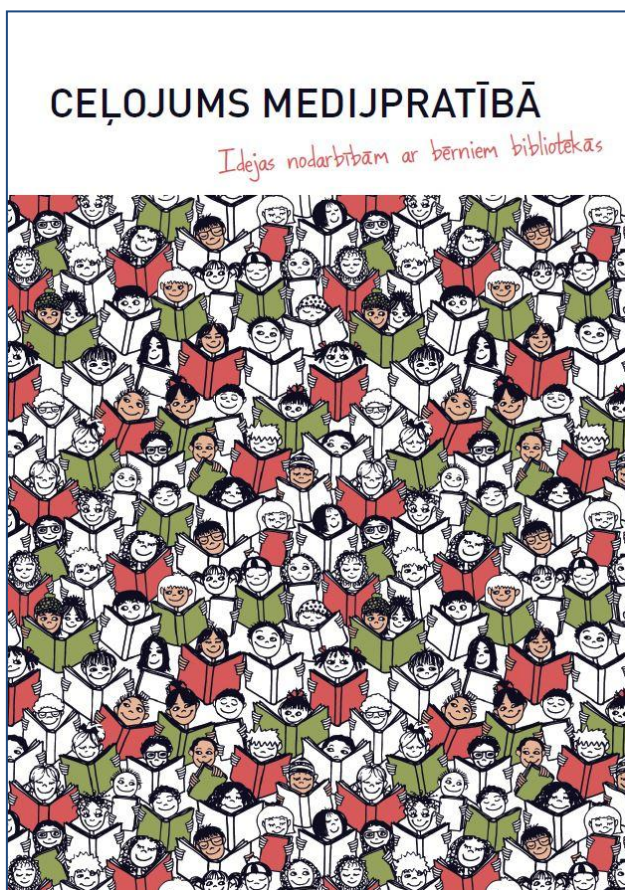
Kas ir propaganda?

Propaganda ir informācija no viena vai vairākiem sūtītājiem vienam vai vairākiem adresātiem. Sūtītājs vēlas, lai saņēmējs mainītu savus uzskatus un galu galā mainītu savu uzvedību. Ziņojumiem var būt dažādi veidi

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

- «Ceļojums medijpratībā» (idejas nodarbībām ar bērniem bibliotēkās),
Latvijas bērnu un jaunatnes literatūras padome

2. Stāstu cimdiņš

Atstāstīšanas veicināšanas palīgīdzeklis, ko iespējams vienkārši izgatavot, ņemot jau gatavu pirkstainu cimdņu un uz tā katra pirksta uzzīmējot noteiktu simbolu – stāsta elementu vai jautājumus, piemēram:

-Kurš? Kur? Ko? Kad? Kāpēc? vai Kāds..., Gribēja..., Bet..., Tā..., Tad... u.tml.

Var aicināt pastāstīt par:

- kādu no tēliem,
- notikumu vietu,
- kādu, kādiem būtiskiem notikumiem,
- savu mīļāko stāsta daļu,
- nobeigumu.

Līdzīgā veidā var izmantot arī metamo kauliņu, uz kura katras skaldnes uzrakstīti rosinoši jautājumi. Ja bērni uzmet skaldni ar jautājumu, kas jau ir bijis, viņi iepriekš teikto papildina vai atklāj kādu vēl neminētu detaļu.

3. Stāstu māja

Vēl viena no metodēm, kas piemērota daiļliteratūras tekstu atstāstīšanai un izmantojama, strādājot ar bērniem, kuri apguvuši lasītprasmi, ir Stāstu māja. 2. pielikumā pieejams lielāks mājas šablons, ko var izmantot šādi: izgriež lodziņus, otrā pusē pielīmē baltu vai krāsainu lapu, un katrā atveramajā lodziņā skolēni ieraksta atbildes uz jautājumiem par stāsta sižetu.

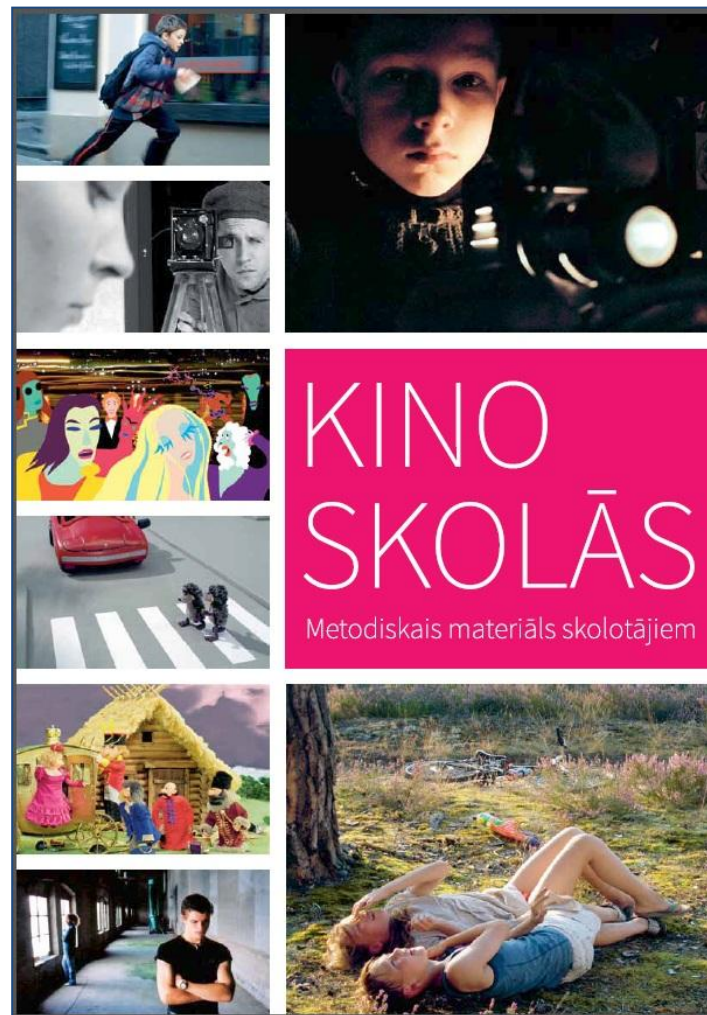

Stāstu māja⁴²

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

- [Kino skolās](#). Metodiskais materiāls kino pratības pilnveidei

The screenshot shows the website 'LATVIJASFILMAS'. At the top, there is a navigation menu with links: 'FILMU KATALOGS', 'SKATĪTIES', 'SEANSI LATVIJĀ', 'IZPLATĪŠANA', and 'NKC'. Below the menu, there are links for 'Vēsture', 'Filmas skolās', 'Par mums', and 'Kontakti'. A search bar contains the text 'Meklēt filmu vai personu'. The main content area features a grid of film thumbnails. One thumbnail is labeled 'Rūdolfa mantojums (2010)'. Below the thumbnails, there are four text labels: 'Skatīties filmas', 'Latvijas filmu katalogs', 'Filmas bibliotēkās', and 'Hronikas'. The label 'Latvijas simtgade' is also visible near the bottom center.

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

- [«Patiess vai viltus?»](#) Rokasgrāmata ziņu ātrai pārbaudei

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

➤ «Latvijas Vēstnesis» portāls – infografikas un raksti:

➤ [Kā atpazīt maldinošas fotogrāfijas un video?](#)

➤ [Kā atpazīt viltus ziņas?](#)

➤ [Medijpratība Latvijā](#)

Infografika: Kā atpazīt maldinošas fotogrāfijas un video

Elīna Gulbe, LV portāls; Aiga Dambē, LV portāls
24.10.2017

Kā atpazīt maldinošas fotogrāfijas un video?

Kam pievērst uzmanību?

Vai redzamais paūz spēcīgu vēstījumu un manipulē ar emocijām

Vai izmantotais materiāls ir tikai ilustratīvs vai tieši saistīts ar aprakstīto

Vai publicētais veicina kādus stereotipus

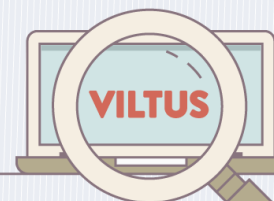

Vai redzamais ir reāli iespējams

Vai vizuālais materiāls izskatās uzlabots, samontēts

Kā atpazīt

ziņas?

Kam pievērst uzmanību?

Medijam

Datumam

Autoram

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

➤ Latvijas Radio projekts «Tīri fakti»

➤ [Klausies](#)

➤ [Skaties](#)

Tīri fakti. Ivars Ījabs par populismu

Tīri fakti. Dita Rietuma par kino pratību

Tīri fakti. Jānis Buholcs par mediju "burbuļiem"

Tīri fakti. Jānis Sārts par Latvijas attēlojumu medijos

Tīri fakti. Olga Procevska par maskētas reklāmas atpazīšanu medijos

Tīri fakti. Ivars Austers par mediju ēdienkartes dažādošanu

Tīri Fakti Ep. 1: Pasaule nav liesmās

Tīri fakti. Nepārbaudītas ziņas

Tīri fakti. Esi vesels - dažādo savas ziņas!

Tīri fakti. Anonīms nav eksperts

Izglītojošie, mācību un metodiskie materiāli

- [Tests «Pārbaudi savu medijpratību!»](#)

LSM tests: Pārbaudi savu medijpratību!

Ieteikt: Ieteikt Share Tweet Ieteikt

5. janvāris, 8:23 | Spēles

3 komentāri

Autori: "Pilna doma", [lsm.lv ziņu redakcija](#)

Uzzini, cik labi tu spēj atšķirt ziņas no reklāmām, politiķus no kaķiem un faktus no pārliecības. Izvēlies pareizo atbildi no trim variantiem.

1. Medijpratība ir...

- A. ...spēja nosēdēt pie televizora vismaz 10 stundas no vietas.
- B. ...spēja būt žurnālistam, veidot satriecošas reportāžas.
- C. ...spēja analizēt un kritiski vērtēt mediju sniegto informāciju.

Bingo! Kritiskā domāšana un prasme izvērtēt informāciju ir medijpratības pamatā.

2018. gadā plānots izstrādāt

- Kultūras ministrija – audiovizuālu mācību līdzekļi pirmsskolas vecuma un skolas 1.-2.klašu bērniem
- Latvijas Drošāka interneta centrs (drossinternets.lv)
  - diagnosticējošo darbu 3. un 6.klašu skolēniem zināšanu un rīcības pārbaudei (sadarbībā ar VISC)
  - mācību video un metodiskos ieteikumus pirmsskolas vecuma bērniem un pamatskolas vecuma bērniem

KONTAKTI

Kultūras ministrija

Mediju politikas nodaļa

E-pasts:

Aiga.Grisane@km.gov.lv

Klinta.Locmele@km.gov.lv

DROSS
INTERNETS.LV

E-pasts:

info@drossinternets.lv